

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

МИШЉЕЊЕ

Датум усвајања: 18. јун 2010. године

Предмет бр. 25/08

г. В.З.

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, 18. јуна 2010. године,
у присуству следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Рацеша ТАЛВАРА, извршног службеника

Након што је размотрила изнад поменуту жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године, о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, доноси следеће закључке и препоруке:

I ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 7. јула 2008. године и уписана тог истог дана.
2. Комисија је проследила жалбу Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) 23. априла 2009. године и од њега затражила да у име УНМИК-а изнесе

коментар на прихватљивост и меритум жалбе. СПГС је коментаре доставио дописом од 27. маја 2009. године.

3. Одлуком од 15. јула 2009. године, Комисија је жалбу прогласила делимично прихватљивом.
4. Дана 17. августа и потом 2. септембра 2009. године, СПГС је доставио коментаре УНМИК-а на меритум жалбе. Жалилац је свој одговор послао 24. септембра 2009. године.

II ЧИЊЕНИЦЕ

5. Жалилац, г. В.З, је становник Косова који тренутно живи у Србији као расељено лице.
6. Жалилац је навео да је власник киоска у Призрену. У јуну 1999. године, из страха од сукоба, напустио је Косово. Након његовог одласка, киоск је уништен у другој половини 1999. године.
7. Жалилац је због уништења киоска поднео тужбу Општинском суду у Призрену против УНМИК-а, КФОР-а, косовских привремених институција самоуправе (ПИС) и Општине Призрен, којом потражује 24.000 евра на име накнаде штете причињене његовој имовини. Тужба је датирана на 14. јун 2004. године, а у Општинском суду у Призрену је заведена 16. септембра 2004. године.
8. До краја 2008. године, Општински суд није ниједном контактирао жалиоца и ниједно рочиште није било заказано.
9. Тужба жалиоца припада групи од приближно 17.000 одштетних захтева које су поднели Срби који су због сукоба напустили своје домове на Косову 1999. године и чија је имовина потом били оштећена или уништена. Да би испунили законом предвиђен петогодишњи рок за подношење одштетних захтева у грађанском поступку, ови тужиоци су своје тужбе поднели косовским судовима у отприлике исто време у 2004. години. Тужбе су уложене против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и, у већини случајева, против релевантних општина (видети случај *Милогорић и остали* Саветодавне комисије за људска права (у даљем тексту: ХРАП), предмети бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08, мишљење од 24. марта 2010, ст. 1; у вези са правном основом на којој тужиоци темеље своје тужбе видети став 5 истог мишљења).
10. У вези са овим предметима, 26. августа 2004. године, директор Одељења правде (ОП) УНМИК-а послао је допис председницима свих општинских и окружних судова и председнику Врховног суда Косова. У том допису, директор ОП помиње да је „више од 14,000” таквих тужби поднето, указује „да ће тако огроман прилив предмета створити проблеме судовима” и тражи да „ниједан [такав] предмет не буде заказан за рочиште све док заједнички не одлучимо како да на најбољи начин извршимо обраду ових предмета” (цео текст дописа видети у ставу 6 изнад наведеног мишљења у случају *Милогорић и остали*).
11. Дана 15. новембра 2005. године, ОП је позвало судове да почну обраду тужби за накнаду штете коју су починила идентификована физичка лица и штете која је

причињена након октобра 2000. године, будући да више нису постојале “препреке за ефикасну обраду ових предмета”. Допис се није односио на тужбе које се тичу оружаног сукоба из 1999. године.

12. Дана 28. септембра 2008. године, директор ОП је обавестио судове да би сада требало да почну да обрађују предмете који нису били заказивани у складу са захтевом ОП од 26. августа 2004. године.
13. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (С/ПРСТ/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

III ЖАЛБА

14. У делу у којем је жалба оцењена прихватљивом, жалилац у суштини тврди да је Општински суд у Призрену обуставио поступање по његовој тужби за добијање одштете за уништену имовину и да због тога поступак није завршен у разумном року, чиме је прекршен члан 6.1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП).

IV ПРАВО

15. Комисија констатује да предмет жалиоца покреће питање које је Комисији претходно већ било изнето на разматрање. Комисија подсећа да је у предмету *Милогорић и остали* (навођен у горњем тексту) испитала жалбе петорице жалилаца који су такође били власници некретнина на Косову. Они су из страха од сукоба напустили Косово 1999. године. У другој поливини 1999, након доласка УНМИК-а и КФОР-а на Косово, имовина им је била оштећена или уништена. Ови жалиоци су такође 2004. године поднели тужбе надлежним општинским судовима против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС и релевантних општина, у којима траже накнаду штете причињене њиховој имовини. Ни њих судови нису контактирали и ниједно рочиште није било заказано, због претходно поменуте интервенције ОП, којом је судско поступање било обустављено од августа 2004. до септембра 2008. године.
16. У случају *Мологорић*, Комисија је оценила да „чињеница да је жалиоцима дужи временски период било онемогућено да њихове тужбе буду решене пред судовима, као последица мешања ОП, представља повреду члана 6.1 ЕКЉП”, наиме њиховог права на приступ суду (претходно навођен предмет ХРАП-а, *Милогорић и остали*, ст. 46). Комисија је надаље оценила „да није потребно да издвојено испитује питање дужине трајања поступка” (исто мишљење, ст. 48).
17. Комисија не види ниједан разлог да у предметном случају одступи од ових закључака.

V ПРЕПОРУКЕ

18. С обзиром на закључке које је донела у обједињеном предмету *Милогорић и остали*, Комисија је препоручила следеће поправне радње:

- „да УНМИК [...] настоји да, свим дипломатским средствима које има на располагању у односу на косовске органе, добије уверавања да ће предмети које су жалиоци поднели бити прописно обрађени ” (претходно поменути предмет ХРАП-а, *Милогорић и остали*, ст. 52),
- „да УНМИК [...] додели адекватну накнаду сваком од жалилаца за нематеријалну штету претрпљену као резултат продужене обуставе поступака који су покренути по њиховим тужбама (исто мишљење, ст. 53).

19. Комисија не види ниједан разлог да у предметном случају одступи од ових препорука.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

1. НАЛАЗИ ДА ЈЕ ДОШЛО ДО ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 6.1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА У ПОГЛЕДУ НЕМОГУЋНОСТИ ЖАЛИОЦА ДА ДОБИЈЕ СУДСКУ ОДЛУКУ ПО СВОЈОЈ ТУЖБИ;

2. НАЛАЗИ ДА НИЈЕ ПОТРЕБНО ИСПИТИВАТИ ЖАЛБУ НА ОСНОВУ ЧЛАНА 6.1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА У ПОГЛЕДУ ДУЖИНЕ ТРАЈАЊА ПОСТУПКА;

3. ПРЕПОРУЧУЈЕ ДА УНМИК ПРЕДУЗМЕ СЛЕДЕЋЕ МЕРЕ:

а. ПОЗОВЕ НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ НА КОСОВУ ДА ПРЕДУЗМУ СВЕ МОГУЋЕ КОРАКЕ КАКО БИ ОБЕЗБЕДИЛИ ДА ПРЕДМЕТ ЖАЛИОЦА БУДЕ РЕШЕН БЕЗ ДАЉЕГ ОДЛАГАЊА;

б. ДОДЕЛИ ОДГОВАРАЈУЋУ НАКНАДУ ЖАЛИОЦУ ЗА НЕМАТЕРИЈАЛНУ ШТЕТУ;

в. ПРЕДУЗМЕ ХИТНЕ И ДЕЛОТВОРНЕ МЕРЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКА КОМИСИЈЕ И ОБАВЕСТИ ЖАЛИОЦА И КОМИСИЈУ О ДАЉЕМ РАЗВОЈУ ДОГАЂАЈА У ОВОМ СЛУЧАЈУ.

Раџеш ТАЛВАР
извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
председавајући